

АДМІНІСТРАТИВНЕ І ФІНАНСОВЕ ПРАВО

УДК 351.74:007(477)

ГЕНЕЗИС ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

С. Сенюк

*Львівський державний університет внутрішніх справ,
вул. Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна,
e-mail: svsenyk9@gmail.com*

Встановлено і проаналізовано історичні етапи формування та розвитку інформаційно-аналітичної діяльності правоохоронних органів на території сучасної України від початку XVIII століття до теперішнього часу, з урахуванням створення у 2015 році Національної поліції України. Зважаючи на окремі аспекти історичного, політичного та технічного прогресу суспільства, запропоновано виокремити п'ять етапів такого розвитку, до кожного з яких подано характерні особливості як до формування інформаційних ресурсів, так і до діяльності підрозділів, що забезпечували їх накопичення, зберігання та використання. Особливу увагу приділено питанню створення й удосконалення інформаційних ресурсів Міністерства внутрішніх справ (МВС) України, ролі процесів інформатизації у підвищенні ефективності діяльності Національної поліції у сфері протидії злочинності. На основі аналізу сучасного стану інформаційного забезпечення підрозділів Національної поліції встановлено підґрунтя щодо розроблення нових правових та організаційних засад її інформаційної діяльності, що своєю чергою дасть змогу задовольнити не лише теоретичні, а й практичні потреби подальшого реформування як Міністерства внутрішніх справ, так і в його складі – Національної поліції України.

Ключові слова: інформаційна діяльність, інформаційні ресурси, правоохоронна діяльність, інформаційні обліки.

Соціально зумовлена необхідність перетворення Національної поліції України з міліцейського підрозділу радянського зразка в європейське правоохоронне відомство, відповідно до завдань правової демократичної держави, потребують проведення адекватних змін у всіх сферах її діяльності. Сьогодні, у час стрімкої інформатизації усіх без винятку сфер суспільства, однією з найактуальніших сфер такої діяльності Національної поліції є її діяльність у сфері обігу інформації, оскільки від її ефективності багато в чому залежить кінцевий результат. На цей час без комплексного підходу до дослідження питання використання інформаційних ресурсів Національною поліцією унеможливується ефективна робота слідчих, оперативних, управлінських підрозділів, які зобов'язані сприяти утвердженню законності у суспільстві, а отже зміцненню нашої держави.

Інформація відіграє важливу роль у діяльності Національної поліції, адже розкриття, запобігання, профілактика правопорушень передбачає її постійну обробку та аналіз. Інформаційна діяльність у Національної поліції є широкою та багатогранною сферою виконання правоохоронних функцій. Головною метою цієї діяльності є отримання максимально корисного результату від інформації з метою правильної

оцінки ситуації, можливості передбачити перспективи її розвитку, що врешті створює умови для прийняти правильних управлінських рішень. Протягом останніх кількох років, у зв'язку з реформуванням міліції в Національну поліцію, створенням нових підходів до її функціонування, виникла необхідність розробки нових правових та організаційних засад інформаційної діяльності, що своєю чергою дасть змогу задовольнити не лише теоретичні, а й практичні потреби подальшого реформування як Міністерства внутрішніх справ, так і в його складі – Національної поліції України. Такі дослідження треба проводити на основі та з урахуванням багаторічного досвіду використання інформаційних ресурсів різними правоохоронними структурами, які функціонували та території сучасної України. Тому питання дослідження генезису такої діяльності є сьогодні надзвичайно актуальним.

Дослідження у сфері обігу інформації в діяльності правоохоронних органів, у тому числі в діяльності МВС України, є порівняно новим напрямом для правової науки. Проте останніми роками цим проблемам приділяють усе більше уваги в методичній, навчальній та науковій літературі. У дослідженні процесів обігу інформації, його генезису в діяльності поліції (на той час органів внутрішніх справ) помітний слід залишили В. М. Глушков, В. В. Дурдинець, О. М. Іщенко, М. Я. Швець, а згодом їхню справу продовжили В. П. Захаров, А. В. Мовчан, В. Г. Хахановський, В. А. Бужинський, Д. В. Дабіджа та ін.

Водночас, незважаючи на значний вклад цих та інших науковців у дослідження питання обігу інформації в правоохоронній діяльності України, низка проблем, у тому числі пов'язаних зі створенням нових структур Національної поліції в системі МВС України, на сьогодні залишаються актуальними та невирішеними.

Мета цієї статті – встановити та охарактеризувати історичні етапи розвитку інформаційної діяльності правоохоронних органів на території сучасної України, МВС України, зокрема, історії створення й удосконалення інформаційних ресурсів, що дає можливість сформулювати підґрунтя для подальших наукових розробок нормативних та організаційних засад обігу інформації в діяльності Національної поліції України.

На нашу думку, генезис становлення інформаційної та інформаційно-аналітичної діяльності в органах правопорядку на території сучасної України доцільно досліджувати у площині історичного, політичного, економічного, науково-технічного прогресу нашого суспільства. Проаналізувавши стан розвитку вказаних аспектів, вважаємо за доцільне виділити п'ять яскраво виражених етапів такого становлення.

Перший етап (дореволюційний) з XVIII століття до 1917 року – це період, якому притаманна перша систематизація знань про боротьбу зі злочинністю, а саме перші системи криміналістичної реєстрації за антропологічними даними, фотографіями, відбитками пальців рук тощо. Становлення і розвиток інформаційної діяльності органів правопорядку у цей період на території сучасної України припадає на 1721 рік. Тоді Петро I у Російській Імперії, до складу якої на той час входила більша частина території сучасної України, утворив регулярну поліцію, а у 1811 році, за правління Олександра I, створено Міністерство поліції та третє відділення у його складі, яке займалося збором інформації щодо вчинених злочинів та правопорушень [4, с. 148]. У 1826 році створено третє відділення на базі Особливої канцелярії, одним із основних завдань якого став збір інформації, що стосувалася різних сфер діяльності поліції, а саме: статистичні відомості; факти про вчинені правопорушення; осіб, які перебували під наглядом поліції тощо. Також було засновано три архіви, два із яких таємні. Згодом почали формувати картотеки з фотографіями злочинців.

На початку ХХ століття при МВС Російської Імперії сформовано Центральне реєстраційне бюро та розшукове відділення, до функцій якого належала реєстрація злочинців, підозрюваних у вчиненні злочинів. Саме у цей період розпочався процес централізації обліків та створення реєстраційної мережі, що стало основою сучасної інформаційно-аналітичної роботи.

Другий етап (ранній Радянський) з 1917 року до початку 1970-х років. Це період, який охоплює формування правоохоронних органів Радянського Союзу. Характерною особливістю цього періоду є те, що після 1917 року обліки царської поліції були знищені, а це суттєво ускладнило боротьбу зі злочинністю, яка на той час почала сягати значних масштабів. У зв'язку з цим у 1918 році організовано створення обліково-реєстраційної служби, одним із основних завдань якої стало проведення алфавітної та дактилоскопічної реєстрації злочинців [5, с. 36]. Так розпочався період формування оперативно-розшукових та довідкових обліків. Інструкція щодо організації обліку і статистики заарештованих зобов'язувала обліково-реєстраційні апарати вести облік осіб, які проходили за цензурними матеріалами, виселених, порушників кордону, агентурних і слідчих справ, осіб, яких розшукували. Обліково-реєстраційні апарати контролювали за виконанням судових рішень, дотриманням термінів ведення слідства, організацією зберігання матеріалів слідства та архіву.

У 1928–1929 роках завдання з підготовки статистичних звітів покладали на адміністративні відділи НКВС (Народний комісаріат внутрішніх справ) УРСР та його окружні адміністративні відділи. Згодом було створено статистичне бюро, завданням якого стало вивчення стану злочинності та результатів розкриття злочинів. Карний розшук у цей період залишався центральним суб'єктом інформаційно-аналітичної роботи.

У 1935 році, у зв'язку з об'єднанням в одне відомство (НКВС) органів державної безпеки, міліції, підрозділів виконання покарань, введено обов'язкове дактилоскопіювання осіб у таборах, колоніях, тюрмах. Це призвело до створення єдиного дактилоскопічного обліку. Одночасно заповнювали алфавітні картотеки на осіб як у центральному апараті НКВС, так і в територіальних підрозділах.

У 1938 році утворено Перший спецвідділ НКВС як головний інформаційно-аналітичний орган у правоохоронній сфері. У 1939 році в Перших спецвідділах розпочався централізований облік заарештованих, які перебували під слідством. На цей спецвідділ покладали функції контролю за дотриманням термінів ведення слідства, за проходженням справ НКВС у прокуратурі та судових органах. Починаючи з 1939 року, після затвердження Інструкції «Про постановку на всесоюзний розшук особливо небезпечних державних злочинців», створено підрозділ розшуку [11].

На початку 1940 року в системі НКВС на основі Першого спецвідділу створено єдиний центр обліку злочинів, до якого відійшли оперативно-довідкова, алфавітна, дактилоскопічна картотека та картотека з обліку ув'язнених. Архіви НКВС також підпорядковувалися Першому спецвідділу: їм надавали статус оперативних архівів. Статистика залишалася самостійним підрозділом НКВС. Реєстраційно-облікові апарати правлінь робітничо-селянської міліції ліквідували.

Під час Другої світової війни (1941–1945 роки) частина інформаційних обліків була знищена, а частина евакуйована до Союзних республік Середньої Азії.

У повоєнний період у зв'язку з реорганізацією МВС до системи Міністерства державної безпеки (МДБ) у 1949 році передано прикордонні війська та міліцію разом із архівними матеріалами, оперативно-довідковими та дактилоскопічними картотеками. Для створення обліків МВС розпочався процес перереєстрації

засуджених, які перебували в тюрмах, виправно-трудових установах, виправно-трудових колоніях.

У квітні 1953 року після об'єднання МДБ і МВС картотеку Першого спецвідділу передано до Управління виправно-трудових таборів та колоній, яке підпорядковувалося Міністерству юстиції. Центральна алфавітна оперативно-довідкова картотека та дактилоскопічна картотека МВС знову переходили у підпорядкування Першого спецвідділу МВС.

У 1954 році після виділення із МВС Комітету державної безпеки та передачі картотеки персонального обліку засуджених до Першого спецвідділу розпочався перегляд карток оперативно-довідкової картотеки. До 1 червня 1955 року із картотеки МВС, УМВС були вилучені картки осіб, засуджених за невироблення мінімуму трудовнів, на виселених під час 1929–1933 років, на виселених осадників та інших осіб за 1939–1940 роки, репатрійованих.

У зв'язку з реорганізацією МВС та пошуком оптимальних рішень для виконання покладених функцій підпорядкованість статистичних апаратів та архівів неодноразово змінювалися. У 1956 році до Першого спецвідділу з Головного управління міліції були передані обліково-реєстраційні підрозділи, на основі яких створено підрозділи статистики. У 1957 році вперше було розроблено Положення про Перший спецвідділ, у якому визначали головні завдання служби, а саме: алфавітний та дактилоскопічний облік злочинців, засуджених, заарештованих; облік кримінальних справ та справ оперативної роботи; розшук злочинців; підготовка статистичних звітів; систематизація і зберігання архівних справ.

Третій етап (автоматизації інформаційної діяльності) охоплює початок 1970-х років до початку 1990-х років – характерний стрімким розвитком інформаційно-аналітичної роботи завдяки розвитку електронно-обчислювальних систем [7, с. 4]. Завдання впровадження систем автоматизації у діяльність міліції на початках не лише не сприймалася, а навіть певною мірою відторгувалася. Перший спецвідділ, який завжди входив до центрального апарату Міністерства внутрішніх справ, було виведено з нього. Значну частину офіцерів виводили зі штату і роззатесували. Робилось усе це для того, щоб відрегульована система інформаційно-аналітичного забезпечення перестала діяти на користь примарної ідеї автоматизації.

Так чи інакше, розвиток подій у цей період призвів до створення на початку 1970-х років інформаційних центрів, які зосредили у собі тридцять різних карток, хоча загалом їх було близько сімдесяти. Тоді ж і було започатковано сучасні основи інформаційно-аналітичного забезпечення органів внутрішніх справ України. Першими було створено автоматизовані системи «Профілактика–Розшук», «Розшук», «Статистика» тощо. У 1974 році за клопотанням керівництва МВС СРСР постановою Державного Комітету Ради Міністрів СРСР по науці і техніці від 5 лютого 1974 року № 7 [6]. Республіканський інформаційний центр перейменовано у Республіканський науково-дослідний центр при МВС СРСР. Головними функціями діяльності цього центру стали: керівництво обліково-реєстраційною та інформаційно-довідковою діяльністю органів внутрішніх справ (ОВС); надання керівництву міністерства оперативно-довідкової, розшукової, статистичної, науково-технічної та іншої інформації; збір, обробка, зберігання та аналіз інформації про злочини і злочинців; розгляд матеріалів, підпорядкованих ОВС про оголошення і припинення всесоюзного розшуку, викрадених речей, зброї тощо.

У 1988 році розпочалась інтенсивна діяльність у сфері інформаційної діяльності ОВС. Інформацію, яка надходила традиційними методами, не опрацьовували оперативно, що спричинило втрату її актуальності. Такий стан речей зумовив

необхідність розроблення інформаційних банків даних для карного розшуку, підрозділів боротьби з економічними злочинами, чергової частини та інших оперативних підрозділів.

Четвертий етап (інформатизації ОВС України) охоплює початок 1990–2015 роки. Цей період характерний прийняттям нових нормативно-правових актів, які вплинули на розвиток інформаційного забезпечення органів внутрішніх справ України. До таких документів, зокрема, належать Конституція України [3], Закони України «Про міліцію» [15], «Про інформацію» [14], «Про оперативно-розшукову діяльність» [17], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [13], «Про державну таємницю» [8] тощо. Характерною рисою окресленого періоду стало створення міжвідомчих обліків, інтегрованих банків даних Інтерполу, розвиток комп'ютерної розвідки та аналітичних технологій, створення відомчих та міжвідомчих комунікаційних та інформаційних мереж. У 1990 році розпочалося забезпечення ОВС України персональною комп'ютерною технікою, що зумовило роздроблення обліків. Зі зростанням кількості інформаційних реєстрів, обліків та збільшення обсягів інформації в правоохоронній діяльності автоматизація та комп'ютеризація інформаційної діяльності значно полегшила їхню роботу в контексті систематизації, обробки та використанні інформації. У 1993 році було створено Інформаційне бюро, яке відповідало за інформаційне забезпечення підрозділів ОВС, а у 1997 році його перейменовано на Управління оперативної інформації при МВС України. У цей період Управління оперативної інформації при МВС України виконувало функції підготовки нормативних актів з питань інформаційної служби; розроблення і впровадження типових автоматизованих інформаційних систем; координації діяльності щодо впровадження та використання засобів комп'ютерної техніки; забезпечення правоохоронних органів оперативно-довідковою, статистичною, управлінською інформацією; формування, ведення та використання інформаційних систем оперативно-розшукового призначення; збору, обробки, зберігання інформації про засуджених осіб; розроблення концепції комп'ютеризації ОВС України.

У цьому ж році розпочалася робота зі створення інтегрованих банків даних та міжвідомчих інформаційних систем, а також розпочалася розробка Концепції розвитку системи інформаційного забезпечення ОВС на 1998–2000 роки, яка у подальшому була затверджена наказом МВС від 14 травня 1998 року № 357 [9].

На початку 2000-х років головним інформаційним підрозділом МВС України став Департамент інформаційних технологій, який було створено у 2002 році. Основним напрямом діяльності цього Департаменту стало надання допомоги правоохоронним органам у виконанні ними завдань, що вимагають виявлення ознак, складу обставин злочину у кожному випадку вчинення протиправного діяння, вжиття заходів щодо встановлення події злочину, осіб, винних у скоєному, а також всебічного, повного та об'єктивного дослідження обставин справи.

У Департаменті були створені і велися спеціалізовані обліки (криміналістичний, оперативний та профілактичний облік правопорушників в обсязі, структурі й порядку окреслених завданнями міліції України), покликані максимально спростити роботу низових підрозділів ОВС, спрямовану на боротьбу зі злочинністю та забезпечення правопорядку у суспільстві, суттєво зміцнити їх спроможність протидіяти злочинним проявам.

У 2000–2002 роках в умовах некерованого стихійного розвитку регіональних інформаційних систем було розроблено та впроваджено у всіх областях України єдине програмне забезпечення для ведення одного з найстаріших та

найпроблемніших на той час обліків ОВС – «Оперативно-довідкової картотеки» («ОДК»), який понад вісімдесят років функціонував чи не повністю у паперовому вигляді. Також доцільно виділити розробку та впровадження у цей період автоматизованої інформаційної системи «Рубін» – віддаленого робочого місця, яке забезпечило скерування авторизованими користувачами запитів до системи «ОДК» та опрацювання отриманих відповідей за єдиною встановленою технологією. Наступним кроком стало введення в дію у 2004 році повноцінної серверної версії автоматизованої дактилоскопічної системи «Дакто-2000», яку поповнювали дактилоскопічною інформацією, що надходила з обласних ОВС електронними каналами зв'язку. Це дало можливість швидко поновлювати та актуалізувати масив дактилоскопічної інформації в масштабах усієї країни, що своєю чергою сприяло інформаційному супроводженню кримінальних та оперативно-розшукових справ.

Також у 2002 році було створено корпоративну інформаційну мережу ОВС на основі регіональних локальних інформаційних мереж ГУ МВС України, а в 2006 її удосконалено до Єдиної цифрової відомчої телекомунікаційної мережі та об'єднання у неї понад 1 500 органів і підрозділів ОВС [11].

Інтенсивний розвиток інформаційних технологій у цей період призвів до ініціювання МВС України створення Інтегрованої інформаційно-пошукової системи органів внутрішніх справ [18] (ІПС ОВС), метою якої стало об'єднання існуючих в органах та підрозділах ОВС України інформаційних ресурсів у єдиний інформаційно-аналітичний комплекс з використанням інформаційних технологій, комп'ютерного та телекомунікаційного обладнання для підтримки оперативно-службової діяльності органів та підрозділів внутрішніх справ суттєвого зміцнення їхньої спроможності протидії та профілактики злочинності [1, с. 338].

Період створення та впровадження описаної системи розтягнувся на шість років. З метою пришвидшення її розроблення у 2006 році МВС України прийняло окрему Програму [12]. У 2007 році в міських, районних, лінійних органах внутрішніх справ України створено сектори інформаційних технологій для її обслуговування. А у 2009 році Наказом МВС України від 12.10.2009 року № 436 [10] завершилося впровадження цієї системи.

Окрім цієї системи, Департамент інформаційних технологій продовжив розробляти та впроваджувати інші інформаційно-пошукові системи, наприклад, у 2010 році впроваджено інтегровану міжвідомчу інформаційно-телекомунікаційну систему щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон (систему «Аркан»). Вона призначена для автоматизації процесів міжвідомчого обміну інформацією між Адміністрацією Держприкордонслужби, МЗС, СЗРУ, МВС тощо. Сьогодні підсистема «Аркан-МВС» функціонує не лише в апараті МВС, а й на регіональному рівні, забезпечуючи обслуговування запитів, що надходять з підрозділів Національної поліції.

Остаточне формування інформаційної служби окресленого періоду завершилося у квітні 2011 року реорганізацією Департаменту інформаційних технологій у Департамент інформаційно-аналітичного забезпечення.

Підсумовуючи сказане можна констатувати, що створені у цей період апаратно-програмні комплекси (обліки) дають змогу отримувати й аналізувати інформацію, відібрану за кількома взаємопов'язаними критеріями з інтегрованих банків даних, зібраних і систематизованих відповідно, яка прямо чи опосередковано може сприяти розкриттю злочину. Наприклад, допомогти за схожістю ознак вчинених правопорушень визначити коло осіб з кримінального осередку, які можуть бути причетними до їх вчинення.

П'ятий етап (інформаційного забезпечення Національної поліції України). Це період з 2015 року дотепер. Окремо цей період виділяють у зв'язку зі створенням Національної поліції країни та розмежування доступу до інформаційних ресурсів між МВС України та Національною поліцією. Це пов'язано з тим, що відповідно до ст. 25 Закону України «Про національну поліцію» [16], інформаційні ресурси єдиної інформаційної системи належать до МВС України, а поліція, в межах своєї інформаційно-аналітичної діяльності, формує та використовує бази (банки) даних, що входять до цієї системи. Окрім цього, відповідно до п. 3 цієї статті, поліція може створювати власні бази даних, необхідні для забезпечення щоденної діяльності органів (закладів, установ) поліції у сфері трудових, фінансових, управлінських відносин, відносин документообігу, а також міжвідомчі інформаційно-аналітичні системи, необхідні для виконання покладених на неї повноважень. Так виникла потреба в узгодженні використання інформаційних ресурсів між МВС України та Національною поліцією.

Для вирішення окресленого питання у структурі МВС України та у структурі Національної поліції [19] створені відповідні підрозділи. У структурі МВС України – Департамент інформаційних технологій, який у 2017 році реорганізовано у Департамент інформатизації та Департамент аналітичної роботи й організації управління; у структурі Національної поліції – Департамент організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування.

На цей час триває розроблення і впровадження нормативно-правового забезпечення щодо взаємодії даних підрозділів у сфері інформаційно-аналітичної діяльності, розподілу інформаційних ресурсів між МВС України та Національною поліцією, функцій щодо забезпечення правоохоронної діяльності.

Отже, дослідивши історичні, політичні, економічні аспекти генезису правоохоронної сфери на території сучасної України, а також врахувавши стан інформаційно-технічного прогресу, пропонуємо виокремити *п'ять етапів* становлення інформаційно-аналітичної діяльності органів правопорядку: дореволюційний (початок XVIII століття – 1917 рік); ранній Радянський (1917 – початок 1970-х років); автоматизації інформаційної діяльності (початок 1970-х – початок 1990-х років); інформатизації ОВС України (початок 1990–2015 роки); інформаційного забезпечення Національної поліції України (2015 – дотепер).

На основі аналізу характерних особливостей формування, накопичення, зберігання та використання інформаційних ресурсів для кожного з етапів, встановлено підґрунтя щодо подальшого розроблення нових правових та організаційних засад інформаційно-аналітичної діяльності, що своєю чергою дасть змогу задовольнити не лише теоретичні, а й практичні потреби щодо проведення реформ як у Міністерстві внутрішніх справ, так і в його складі – Національній поліції України.

Список використаних джерел

1. Інформатика та інформаційні технології / [Щур Б. В., Керницький І. С., Сенік В. В. та ін.] ; за ред. Б. В. Щура. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. 536 с.
2. *Іщенко О. М., Черних С. П., Аршинов І. А.* Історія створення інформаційного підрозділу органів внутрішніх справ України // Черних С. П., Іщенко О. М., Аршинов І. А. Від арифмометра до високих технологій Історія створення інформаційного підрозділу органів внутрішніх справ України. До 40-ої річниці створення інформаційної служби МВС України. Запоріжжя: Просвіта, 2012. Т. 2. С. 11–15.
3. Конституція України // База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96>.

4. *Линдер И. Б., Чуркин С. А.* Спецслужбы России за 1000 лет: материалы секретных фондов. Москва: Класик, 2006. 736 с.
5. Наша служба уголовный розыск: историко-художественно-публицистический сборник: к 80-летию уголовного розыска России. Москва: Олимп, 1998. 320 с.
6. О преобразовании Республиканского информационного центра МВД УССР : Постановление Государственного Комитета Рады Министров СРСР по науке и технике от 5 лютого 1974 г. №7.
7. *Овчинский С. С.* Оперативно-розыскная информация / под ред. А. С. Овчинского, В. С. Овчинского. Москва: ИНФА, 2000. 367 с.
8. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 р. // База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3855-12/>.
9. Про затвердження Концепції розвитку системи інформаційного забезпечення органів внутрішніх справ України на 1998–2000 роки та Програми інформатизації органів внутрішніх справ України на 1998–2000 роки: Наказ МВС України № 357 від 14.05.1998 р.
10. Про затвердження Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 12.10.2009 р. № 436.
11. Про затвердження Програми створення єдиної цифрової відомчої телекомунікаційної мережі МВС України: Наказ МВС України від 02.02.2006 р. № 112.
12. Про затвердження Програми створення Інтегрованої інформаційно-пошукової системи органів внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 7 червня 2006 року № 571.
13. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України // База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80/>.
14. Про інформацію: Закон України 2 жовтня 1992 р. // База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/>.
15. Про міліцію: Закон України від 20 грудня 1990 р. // База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/565-12/>.
16. Про національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. // База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19/>.
17. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. // База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2135-12/>.
18. Про створення Інтегрованої інформаційно-пошукової системи органів внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 18 липня 2003 року № 786.
19. Структура апарату Міністерства внутрішніх справ України. URL: http://mvs.gov.ua/ua/pages/Struktura_Ministerstva_vnutrishnih_sprav_Ukraini.htm.

References

1. Shchur, B. V., Kemyts'kyu, I. S., Senyk, V. V. & Others. (2010). *Informatyka ta informatsiyini tekhnolohiyi*. B. V. Shchur (Red.). Lviv: Lvivskiy derzavnyi universytet vnutrishnih sprav.
2. Ishchenko, O. M., Chernykh, S. P., & Arshynov, I. A. (2012). Istoriya stvorennya informatsiynoho pidrozdilu orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrayiny. In Chernykh, S. P. *Vid aryfmetra do vysokykh tekhnolohiy Istoriya stvorennya informatsiynoho pidrozdilu orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrayiny*. Do 40-oyi richnytsi stvorennya informatsiynoyi sluzhby MVS Ukrayiny. T. 2. Zaporiggiya: Prosvita.
3. Konstytutsiya Ukrayiny. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96>.
4. Lynder, Y. B., & Churkyn, S. A. (2006). *Spetssluzhby Rossyy za 1000 let: materyalyi sekretnyikh fondov*. Moskva: Klasik.
5. *Nasha sluzhba ugovovnyiy rozyisk: istoriko-hudozhestvenno-publitsisticheskiy sbornik: k 80-letiyu ugovovnoho rozyiska Rossii* (1998). Moskva.

6. *O preobrazovanii Respublikanskogo informatsionnogo tsentra MVD USSR (1974): Postanovlenie Derzhavnogo Komiteta Radyi Ministrov SRSR po nauke i tehnike. 5 lyutogo 1974. N 7.*
7. Ovchinskiy, S. S. (2000). *Operativno-rozvyisknaya informatsiya*. A. S. Ovchinskiy, & V. S. Ovchinskiy (Red). Moskov: INFA.
8. Pro derzhavnu tayemnytsyu: Zakon Ukrainy vid 21 sichnya 1994. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3855-12/>.
9. *Pro zatverdzhennya Kontseptsiyi rozvytku systemy informatsiynoho zabezpechennya orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy na 1998–2000 roky ta Prohramy informatyzatsiyi orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy na 1998–2000 roky: Nakaz MVS Ukrainy # 357 vid 14.05.1998 r.*
10. *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Intehrovanu informatsiyno-poshukovu systemu orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy: Nakaz MVS Ukrainy vid 12.10.2009 r. # 436.*
11. *Pro zatverdzhennya Prohramy stvorenniya yedynoyi tsyfrovoyi vidomchoyi telekomunikatsiynoi merezhi MVS Ukrainy: Nakaz MVS Ukrainy vid 02.02.2006 r. # 112.*
12. *Pro zatverdzhennya Prohramy stvorenniya Intehrovanoyi informatsiyno-poshukovoyi systemy orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy: Nakaz MVS Ukrainy vid 7 chervnya 2006 roku # 571.*
13. Pro zakhyst informatsiyi v informatsiyno-telekomunikatsiynykh systemakh: Zakon Ukrainy. *Baza danykh «Zakodavstvo Ukrainy» VR Ukrainy*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80/>.
14. Pro informatsiyu : Zakon Ukrainy 2 zhovtnya 1992 r. *Baza danykh «Zakodavstvo Ukrainy» VR Ukrainy*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/>.
15. Pro militsiyu : Zakon Ukrainy vid 20 hrudnya 1990 r. *Baza danykh «Zakodavstvo Ukrainy» VR Ukrainy*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/565-12/>.
16. Pro natsional'nu politsiyu : Zakonu Ukrainy vid 2 lypnya 2015 r. *Baza danykh «Zakodavstvo Ukrainy» VR Ukrainy*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19/>.
17. Pro operatyvno-rozshukovu diyal'nist' : Zakon Ukrainy vid 18 lyutoho 1992 r. *Baza danykh «Zakodavstvo Ukrainy» VR Ukrainy*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2135-12/>.
18. *Pro stvorenniya Intehrovanoyi informatsiyno-poshukovoyi systemy orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy: Nakaz MVS Ukrainy vid 18 lypnya 2003 roku # 786.*
19. *Struktura aparatu Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy*. Retrieved from http://mvs.gov.ua/ua/pages/Struktura_Ministerstva_vnutrishnih_sprav_Ukraini.htm.

*Стаття: надійшла до редакції 22.02.2018
прийнята до друку 03.03.2018*

GENESIS OF INFORMATION AND ANALYTICAL PROVISION OF NATIONAL POLICE OF UKRAINE

S. Senyk

*Lviv State University of Internal Affairs,
26, Gorodotska Str., Lviv, 79007, Ukraine,
e-mail: svsenyk9@gmail.com*

The historical stages of formation and development of information analytics of law enforcement bodies in the territory of modern Ukraine from the beginning of the 18th century to the creation of the National Police of Ukraine in 2015 have been established and analyzed. Taking into account certain aspects of society's historical, political and technical progress, five stages of such development have been suggested to distinguish. The first stage (*pre-revolutionary*) from the 18th century to 1917 is a period characterized by the first systematization of knowledge about the fight against crime, namely the first systems of

forensic registration for anthropological data, photographs, fingerprints, etc. The second stage (*early Soviet*) from 1917 to the early 1970's is a period that encompasses the formation of law enforcement bodies of the Soviet Union. A characteristic feature of this period is that after 1917, records of the royal police were destroyed, which greatly complicated the fight against crime, which at that time began to reach a large scale. Such a development led to the period of the formation of operational search and reference records. The third stage (*information activity automation*) covers the beginning of the 1970's and the beginning of the 1990's and is characterized by the rapid development of information and analytical work due to the development of electronic computing systems, as well as the creation of specialized information centers. During this period, modern foundations of information and analytical support of the bodies of internal affairs of Ukraine were launched. The fourth stage (*informational support of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine*) covers the beginning of the 1990's to 2015. This period is characterized by the adoption of new legal acts that have influenced the development of informational support for the Ukrainian law enforcement bodies, and the intensive creation of autonomous, integrated information retrieval systems. The fifth stage (*informational support of the National Police of Ukraine*). This period is from 2015 until now. Separately this period is distinguished in connection with the creation of the National Police of the country and solving the problems of delimiting access to information resources between the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and the National Police.

Characteristic features of both the formation of information resources and the activities of the units that ensure their accumulation, storage and use are distinguished for each of the considered periods. Particular attention is paid to the issue of creation and improvement of information resources of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, the role of informational support processes in increasing the effectiveness of the National Police in the field of counteraction to crime. On the basis of the analysis of the current state of information provision of the National Police units, the basis for the development of new legal and organizational principles for its information activity has been established. This in turn will enable to meet not only theoretical but also practical needs for further reformation both within the Ministry of Internal Affairs and its constituent – the National Police of Ukraine.

Keywords: information activity, information resources, law enforcement activity, information records.